

Posudek na magisterskou práci

Titul: Aurignacké osídlení Kroměřížska. Analýza kamenné štípané industrie ze Žlutav.

Autor: Bc. Ondřej Herčík

Rok: 2016

Počet stran: 137 stran textu + 13 stran obrazových a textových příloh

Predložená magisterská práce vznikla zo zámeru Strediska pre paleolit a paleoetnológiu Archeologického ústavu AV ČR Brno, v.v.i. spracovať povrchové zbery kamennej štípanej industrie z oblasti Kroměřížska, ktoré sú uložené v depozitári ARÚB, v Dolních Věstonicích. Väčšina týchto súborov nebola doteraz po odbornej stránke spracovaná, napr. kolekcie kamennej industrie z Novej Dědiny, Míšovíc, alebo práve z lokality Žlutava, ktorej analýza je cieľom posudzovanej magisterskej práce.

Hlavným predmetom práce bolo spracovanie nálezového materiálu (štípanej kamennej industrie) po stránke surovinového určenia, technologickej a typologickej analýzy, štatistické vyhodnotenie nazbieraných dát a vyhotovenie fotografickej/kresebnej dokumentácie. V závere mal autor zhodnotiť význam lokality v rámci daného regiónu v období aurignacienu, na základe dosiahnutých výsledkov a štúdia literatúry publikovanej k danej problematike.

Predložená práca je rozdelená do 5 hlavných kapitol so štruktúrou, ktorá vychádza z podobne koncipovaných, materiálových štúdií. V úvodných kapitolách autor stručne predstavuje kultúru aurignacien, či už zo stredoeurópskeho alebo moravského pohľadu, nasleduje vymedzenie skúmaného regiónu, kde je predstavené prírodné prostredie, dejiny bádania a jednotlivé lokality záujmovej oblasti. Musím vyzdvihnúť, že práve táto časť je veľmi podrobne napísaná (celkom 43 strán) a v podstate predstavuje doterajšie zhrnutie dosiahnutých výsledkov bádania o aurignaciene na Kroměřížsku. Aj z tohto dôvodu by som práve túto časť odporučil presunúť skôr do záveru práce.

Kapitola 4 predstavuje hlavnú, materiálovú časť práce, kde autor prezentuje výsledky surovinovej, technologickej a typologickej analýzy nálezov. Samotnú analýzu autor zvládol, okrem základného určenia kamenných artefaktov a ich zaradenie do hlavných technologických a typologických skupín, sa tu autor venuje aj detailnejšej analýze metriky a morfológie artefaktov a sledovaniu špecifických produkčných znakov (úderové plochy, prítomnosť bulbusu a pod.). Je však škoda, že autor z takejto analýzy nevyťažil viac, napr. pre závery interpretujúce rekonštrukciu výrobného procesu a produkčných modelov na skúmanej lokalite. Celkové kvantitatívne vyhodnotenie je vhodne doplnené sumarizujúcimi tabuľkami a grafmi. Naopak, autor tu myslím zbytočne opisuje takmer každý analyzovaný predmet samostatne, zvlášť keď všetky artefakty sú ešte raz podrobne popísané v samostatnom katalógu.

V závere autor veľmi stručne sumarizuje dosiahnuté výsledky. Aj z tohto dôvodu by som sem odporučil presunúť podkapitoly 4.6 a 3.4, čo by nakoniec malo aj lepšiu logickú následnosť. Prácu uzatvára podrobný, katalogizačný súpis všetkých analyzovaných artefaktov, obsahujúci technologické, resp. typologické určenie artefaktu, druh kamennej suroviny, rozmery, nálezové okolnosti a prípadne aj odkazy na kresebnú/fotografickú dokumentáciu. Vyhotovená kresebná dokumentácia vybraných analyzovaných artefaktov je na dostatočnej úrovni a po formálnej stránke spĺňa kritériá pre kreslenie štiepanej kamennej industrie.

Samotný text práce je z hľadiska jazykovej a slohovej úrovne napísaný vyhovujúcim štýlom. I keď potenciál citovanej literatúry mohol byť v práci využitý viac, autor prácu s literatúrou zvládol. V niektorých pasážach by som ale odporučil citovať skôr primárnu a novšiu literatúru namiesto sekundárnych a zastaraných zdrojov (napr. Bánesz 1976; Bouzek et al. 1976). Z formálneho hľadiska musím upozorniť na miestami zlý zápis bibliografických odkazov (Bouzek et al.; Blockley et al.), kde autor v texte vypisuje všetkých autorov a nenahrádza ich skratkou „et al.“. V texte tiež chýbajú odkazy na obrázky, resp. tabuľky, grafy by sa správne mali označovať ako obrázky a nakoniec legenda k tabuľkám sa zvykne uvádzať nad tabuľku a nie pod.

V záverečnom hodnotení môžem konštatovať, že autor splnil zadanie magisterskej práce. Autor preukázal dostatočnú znalosť práce s materiálom, ako aj s odbornou literatúrou, a dokázal primerane spracovať zvolenú tému. Metodika analýzy archeologických dát, ich prezentácia a konečná interpretácia je v súlade s trendom moderného paleolitického výskumu, samozrejme na úrovni magisterského štúdia u nás. Práca tak môže prispieť k rozšíreniu poznania o paleolitickom osídlení Kroměřížska a svojou informačnou hodnotou sa radí medzi podobne koncipované materiállové práce, venované paleolitickému osídleniu daného regiónu. Rovnako môže práca poslúžiť aj ako podklad pre ďalšie syntetizujúce štúdie. Po určitých stylistických a formálnych úpravách a sprasnení niektorých analýz by prípadne mohla byť aj v skrátenej forme publikovaná v domácom archeologickom periodiku.

Prácu tak plne odporúčam k obhajobe a navrhujem klasifikovať ju celkovým stupňom C.

V Dolních Věstonicích, 29. 5. 2016

Mgr. Martin Novák, Ph.D.